

La tradició pesquera | El col·lectiu gastronòmic de La Cuina de l'Empordanet ha editat el llibre *Memòries de la tradició pesquera i gastronòmica de la Costa Brava*, un homenatge a diferents generacions de pescadors que han exercit la seva feina a la costa gironina i que han aportat nombrosos coneixements sobre la fauna i la cuina marineres. En el llibre, hi ha entrevistes a persones que s'han dedicat durant anys a la pesca o que hi han estat vinculades, tant jubilades com en actiu, i receptes de restaurants de La Cuina de l'Empordanet basades en les espècies de peix i marisc que s'han utilitzat tradicionalment en la gastronomia relacionada amb l'activitat pesquera. Malgrat que el col·lectiu gastronòmic basa la seva activitat a l'Empordanet o l'Empordà petit (zona central de la Costa Brava, batejada així per l'escriptor Josep Pla), el llibre inclou informació sobre nuclis mariners de tota la Costa Brava: Llançà, el Port de la Selva, Roses, l'Escala, l'Estarç, sa Riera, Tamariu, Llafranc, Cal·lella de Palafrugell, Palamós, Sant Feliu de Guíxols, Tossa de Mar i Blanes. El treball, a banda de promoure la cuina de la zona i els establiments associats al col·lectiu, intenta deixar constància d'un estil de vida lligat al mar i als seus recursos, que ha caracteritzat durant segles els nuclis mariners. Ara ja hi ha pocs pescadors que s'hi dediquen, ja no existeix aquell estil de vida, però és important deixar-ne constància, com a part de la idiosincràsia de la Costa Brava més autèntica.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Sis anys sense director del Museu Cerdà | El desembre del 2017 ens deixà sobtadament Oriol Mercadal Fernández, historiador, arqueòleg i investigador. Des de principis dels noranta dirigia el Museu Cerdà de Puigcerdà, des d'on va impulsar la recerca històrica i cultural de la Cerdanya entre els amants de l'arqueologia i la història i va lluitar per un projecte cultural pròpiament cerdà, que unís l'Alta i la Baixa Cerdanya. La mort de Mercadal va deixar orfe el Museu Cerdà i des de

llavors, el projecte museístic va quedar aturat i sense rumb.

Una institució sense director està destinada al fracàs. Els centres culturals necessiten persones formades en el sector i sobretot que tinguin un gran respecte i molta empena per tirar endavant espais com aquests. A Puigcerdà, si volem tenir un museu digne del seu nom, hem de tenir algú que el gestioni al capdavant. Ara mateix, després de sis anys sense direcció, una part de l'edifici ja s'ha convertit en llar municipal per als avis i si no fos pel Grup de Recerca de Cerdanya, que manté les activitats culturals a la sala d'actes, ja li podríem canviar el nom.

La torre romana d'Urús | Fa uns mesos, des d'aquesta mateixa columna presentava la finalització de les obres de restauració i consolidació de la torre de la presó d'Urús com a part de la recuperació d'una fortificació medieval. Després d'haver-ne analitzat un fragment de morter, s'ha determinat que la cronologia del material correspon als segles II i III de la nostra era i, per tant, s'abandona la hipòtesi d'una torre d'origen medieval per parlar d'una torre d'origen romà. Fins ara, la primera notícia que se'n conservava era del 1285, moment en què era una possessió del monestir de Sant Miquel de Cuixà.

Aquest fet obre un camp d'estudi nou, ja que podria fer recular la data d'altres torres semblants que hi ha a la zona, com ara la torreta de Das, a més de contextualitzar tot el conjunt com una probable xarxa de control d'accés a la vall cerdana; en aquest cas, des del Berguedà actual. A més, ben segur que es podria vincular amb el jaciment de Llívia, l'únic fòrum romà localitzat, de moment, al Pirineu.

>> La torre de la presó d'Urús, l'agost passat.

L'Ajuntament d'Urús vol estudiar la zona per mirar de localitzar-hi altres elements que corresponguin al mateix període.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

La sequera fa variar algunes celebracions tradicionals | La manca d'aigua ha estat una lamentable constant que hem patit des de fa molts mesos arreu del país. Aquest fet ha comportat restriccions i canvis de plans en activitats que es feien anualment a la comarca, com la travessia Tussols-Basil, un esdeveniment la primera edició del qual va tenir lloc l'any 1953. Enguany s'ha suspès a causa del poc cabal del riu Fluvià i una «molt mala qualitat de l'aigua», com confirmaven les mostres, que superaven els valors mínims admissibles per al bany. El Club Natació Olot va haver d'anul·lar la prova, i han assegurat que van haver de prendre aquesta dolorosa decisió per la seguretat dels participants. Hom recorda que en èpoques passades es deia que Olot era l'orinal del cel.

Per fi tindrem depuradora! | Aquesta exclamació la poden fer els habitants de dues poblacions garrotxines: Riudaura i Oix. Si les previsions no fallen, abans d'acabar aquest any hauria de funcionar una depuradora en els dos únics pobles de la comarca que encara no en tenien. Sembla que les reivindicacions dels seus ajuntaments en els darrers anys, finalment han estat escoltades, però s'haurà d'esperar que es compleixin els terminis previstos.

>> Una vista de Riudaura, on a final d'any hauria de funcionar una depuradora. (Foto: QUIM ROCA)

Un fons fotogràfic nou per a l'Arxiu

Comentàvem en el número anterior de la REVISTA DE GIRONA l'ingrés d'un fons fotogràfic a l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa, i ara podem donar una altra notícia en aquest sentit. Prop d'un miler de fotografies de Salvador Calm Castañer (1933-2014) en suport paper, negatiu i diapositiva d'Olot i la Garrotxa s'han incorporat a l'Arxiu. Va ser un membre actiu de l'Amateur Club Fotogràfic i Cinematogràfic, una entitat amb una gran efervescència creativa a partir dels anys cinquanta del segle passat. Com a pintor del taller de sants de l'Art Cristià va fer amistat amb paisatgistes que també hi treballaven, amb qui va compartir la mirada plàstica dels entorns. Tenia predilecció per coses quotidianes, persones del seu entorn i esdeveniments populars, i ara, gràcies la generositat dels descendents, les seves imatges ja formen part del patrimoni de la ciutat.

L'abstenció, protagonista | No vull deixar de parlar de les eleccions, encara que ja quedin llunyanes. La davallada del nombre de garrotxins que van anar a votar ha estat el més destacat de les dues conteses electorals d'enguany. A les municipals, la mitjana garrotxina va ser del 53,79 %, mentre que a les de 2019 hi va participar entorn del 70 %. La participació ha baixat arreu de la comarca excepte a les Planes d'Hostoles i a Sales de Llierca. Tot i perdre votants, Junts va ser la força preferida en onze dels vint-i-un municipis, en alguns casos en candidatures que en tenien el suport tot i presentar-se amb altres noms. A les generals, es va imposar el PSC a Junts a tota la Garrotxa, amb una diferència de trenta-set vots, i la participació va ser del 61 %, tretze punts per sota de la dels comicis del 2019. Tradicionalment, Junts s'havia imposat a les generals, i tot i haver guanyat a setze municipis de la comarca, no va guanyar en nombre de vots i va caure a Olot, on el PSC va ser la força guanyadora, doblant els resultats de les generals del 2019. Curiosament, el PSC ha aconseguit sumar gairebé la mateixa quantitat de vots que els que han perdut Junts. ERC ha perdut 2.500 vots a la capital, i Sumar manté el vot dels Comuns mentre que la CUP, VOX i el PP aconsegueixen arribar al miler de vots cadascun. Per tant, hi ha un escenari radicalment diferent del dels comicis anteriors.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Girona torna a brillar en el mapa

Després d'uns anys d'esmoreïment a conseqüència de la pandèmia, el nom de la nostra ciutat torna a sentir-se amb força. Aquest estiu, els turistes han tornat a «envair» el Barri Vell com feia temps que no es veia. L'Onyar, tot i la sequera, ja no presenta l'aspecte de uadi saharià de fa uns mesos. Finalment, l'antic teatre Odeon tindrà una nova vida en forma d'establiment de bicicletes d'alta gamma. La Casa Masó ha estat declarada monument històric per la Generalitat. Es continuen celebrant a la ciutat actes culturals i congressos, com el de les noves tecnologies de tractament d'aigua, amb la presència d'experts d'arreu del món. I cal esmentar també les tres dècades a què ha arribat la ja tradicional Nit de Poetes, vetllada literària emblemàtica de la labor dels Amics de la UNESCO a la ciutat, i el nomenament de la periodista i teòloga gironina Míriam Díez com a presidenta de la Societat Internacional de Comunicació, Religió i Cultura, un càrrec que suma a d'altres també molt destacables en l'àmbit universitari català.

Temps d'espera | Mentrestant, immersos en la indeterminació política sorgida el 23 de juliol i en la tòrrida apatia d'aquest agost (que és quan escric això), no es detecten gaires senyals de represa d'activitat municipal: la comissaria de Santa Eugènia continua en estat de construcció perpètua, com les obres de la central del Molí. Algunes tímides iniciatives marquen la línia del nou consistori, com ara que l'antiga seu de la UNED aculli el Centre d'Arts Escèniques El Galliner, amb uns set-cents alumnes. No queda clar, però, si aquesta operació (conjunta amb la Diputació) permetrà que a l'hivern els sensellar hi tinguin encara un refugi contra el fred, o s'hagin de conformar amb La Sopa, que allò sí que s'està convertint en un bon galliner, en vista de la saturació que s'hi viu. Això sí: finalment, els soferts ciutadans comencen a veure una mica de mà dura contra els patinets elèctrics, el mal ús descarat dels quals ja fa massa mal d'ulls.

I en el per a mi gairebé desconegut món de l'esport, detecto que hi ha un estat d'eufòria ben comprensible de cara a la nova temporada: el Girona FC va llançar sota el guiatge del tècnic Michel Sánchez, i l'UNI Girona fitxa noves estrelles després de la marxa de Rebekah Gardner, que ha deixat molt bon record entre l'afició.

Conèixer la ciutat | L'Ajuntament de Girona ha programat aquest estiu una vintena de visites guiades al call jueu per donar-lo a conèixer a la ciutadania. Sempre hi ha aspectes nous per descobrir en aquell sector, ja que no es tracta solament de veure pedres i carrerons, sinó d'entendre una comunitat la cultura i els costums de la qual han deixat petja a la nostra ciutat. Aquesta iniciativa ha estat dirigida, precisament, als gironins mateixos, que han aprofitat per conèixer noves troballes i per aprofundir en aspectes poc coneguts de la societat jueva medieval.

Esperem que aquesta mena de propostes en propiciïn altres de similars, i que s'aprofitin per netejar la cara de certs monuments, que ja tocaria: per exemple, el pont de Pedra.

>> El Centre de Cultura Jueva, al costat del vell i poc conegut Teatre de l'Amistat.